



Ekolojik, Ekonomik ve Sosyal Sürdürülebilirlik İçin

istanbul Gelişim Üniversitesi

www.gelisim.edu.tr

[f](#) [gelisimedu](#) [@igugelisim](#)

Bölüm
Adı

Televizyon Haberciliği ve Programcılığı

Dersin
Adı

Televizyon Haberciliğine Eleştirel
Yaklaşımlar

Dersin Haftası: **7. Hafta**

Dersin Öğr. Üyesinin Adı: **Dr. Öğr. Üyesi Uğur Baloğlu**

E-Posta: **ubaloglu@gelisim.edu.tr**

Telefon:

Ders Bilgileri

Ders Günü
ve Saati

9 Nisan 2021 Cuma

Dersin
Kredisi

3 Kredi

GBS
Linki

<https://gbs.gelisim.edu.tr/ders-detay-9-138-10519-1>

Görüşme
Gün ve Saatleri

Salı günleri 14.30-15.30

Dersin Öğretim
Üyesinin Konumu

A Blok Rektörlük Kat: -2 H202 Numara

Haftalık Akış

Haber Çözümlerinde Eleştirel Yaklaşımlar

Haber çözümlemesine ilişkin farklı kuramsal yaklaşımlar: Nitel ve Nicel yaklaşımlar

ABD, Lasswell, Lazarsfeld, Berelson, 1940'lı yıllar -> İçerik çözümlemesi yöntemi, Nicel yöntemler

Avrupa, Barthes, Van Dijk , 1970, hatta 1980 ve sonrası -> Göstergebilim, yapısalcılık, söylem ve hermenötik gibi daha nitel yöntemler

Medya içeriklerinin tüketimine ekonomi politik açıdan baktığımızda yazılıdan görsele kaydığını görebiliriz.

Neoliberal politikalar
Küreselleşme
Hız

1970 sonrasında yapılan eleştirel haber analizleri, 1980 sonrasında yoğunlaşan kültürel ve dilsel boyutu daha ayrıntılı biçimde ön plana çıkaran haber çözümlmelerini siyasal, ekonomik ve kültürel yapı içinde ele almamızı gerektirir.

Göstergebilimsel Çözümleme

“Göstergebilimin amacı, bir anlamlı bütün, örneğin bir yazınsal ya da bilimsel söylem, bir görüntü, bir tiyatro gösterisi, bir müzik yapıtı vb. oluşturduğu anlamsal katmanları, bir üstdil aracılığıyla dizgeleştirerek sunmaktır.”

“Anlamları değil, anlamın eklemeli biçimini araştırmakta, anlam üretiminin süreçlerini ortaya çıkarmaya çalışmaktadır.”

Umberto Eco, “göstergebilim, tüm kültürel olguları iletişim süreçleri sayar ve inceler” tanımlamasını yapar

Göstergebilim iletişiminde kullanılan sözcükler, trafik işaretleri, sesler, çiçekler, müzik, tıbbi belirtiler gibi birçok şeyin incelenmesidir.

Ayrıca göstergebilim, göstergelerin iletişiminde bulunma yolları ve onların kullanımlarına egemen olan kurallar üzerinde durmakta, kültürle doğrudan ilgili bir araç olarak geleneksel eleştiriden kökten ayrılmaktadır.

Dil, işaretler sistemidir, askeri işaretler, yazı, sağır ve dilsizlerin alfabeleri, ayin Őekilleri, nezaket kuralları gibi işaretler...

Göstergebilim de konusunu işaretlerin neden ibaret olduğunu, onların hangi kanunlar tarafından idare edildiklerini araştırmak ve bulmaktır

Göstergebilimin kurucusu olarak Fransız dilbilimci Ferdinand de Saussure kabul edilir.

Fransız Roland Barthes ve Amerikalı göstergebilimci Charles Sanders Peirce bu bilime önemli katkılar sağlamıştır.

Gösterge, “genel olarak bir başka şeyin yerini alabilecek nitelikte olduğundan kendi dışında bir şey gösteren her türlü nesne, varlık ya da olgu”

Saussure'e göre her bir gösterge, bir gösteren ve bir de gösterilenden oluşmaktadır. Gösteren, gösterenin fiziksel boyutu ile ilgili bir kavram olup bir sözcüğü oluşturan harfleri kastetmektedir.

Gösterilen ise gösterenin kafamızda çağrıştırdığı zihinsel anlamdır. Sözelimi, PİPO göstergesinin göstereni p-i-p-o harfleri iken gösterilen ise pipo şeklindeki objedir.

Göstergebilim, sadece dilsel göstergeleri değil, temsilî olan ve anlamlı bir bütün oluşturan her şeyi inceler.



Ceci n'est pas une pipe.

Saussure'e göre her bir harf ve sözcük sembolik olarak işlev görmektedir. Bu nedenle gösteren ile gösterilen arasında herhangi bir nedensel ilişki yoktur.

Bir göstergenin anlamı → sosyal geleneklere ve kültüre dayanır.



Fransız göstergebilimci Roland Barthes

- Düz Anlam – Yan Anlam
Göstergenin ideolojik anlamı
Gösterge ve Kodlar
- Renk
 - Teknik (Kamera açısı, ölçeği vb.)
 - Söylemsel vb.



Televizyon haberlerinde göstergebilimsel çözümlene hem sözsel hem görsel boyut dikkate alınarak yapılır.

Haber metninde yer alan göstergelerin paradigmatik ve sentaktik boyutları ele alınmalı

Haber metninin diğer metinlerle olan ilişkisi →
Metinlerarası ilişki

İçerik çözümlemesi

İçerik çözümlemesi akademik araştırmalarda özellikle 1950 sonrasında kullanılmaya başlandı

Berelson, içerik çözümlemesini bir metnin açık mesajını sistematik, objektif ve sayısal olarak analiz etmeye yarayan bir teknik şeklinde tanımlamaktadır.

Nicel bir yöntem

Sistemik bir yöntem

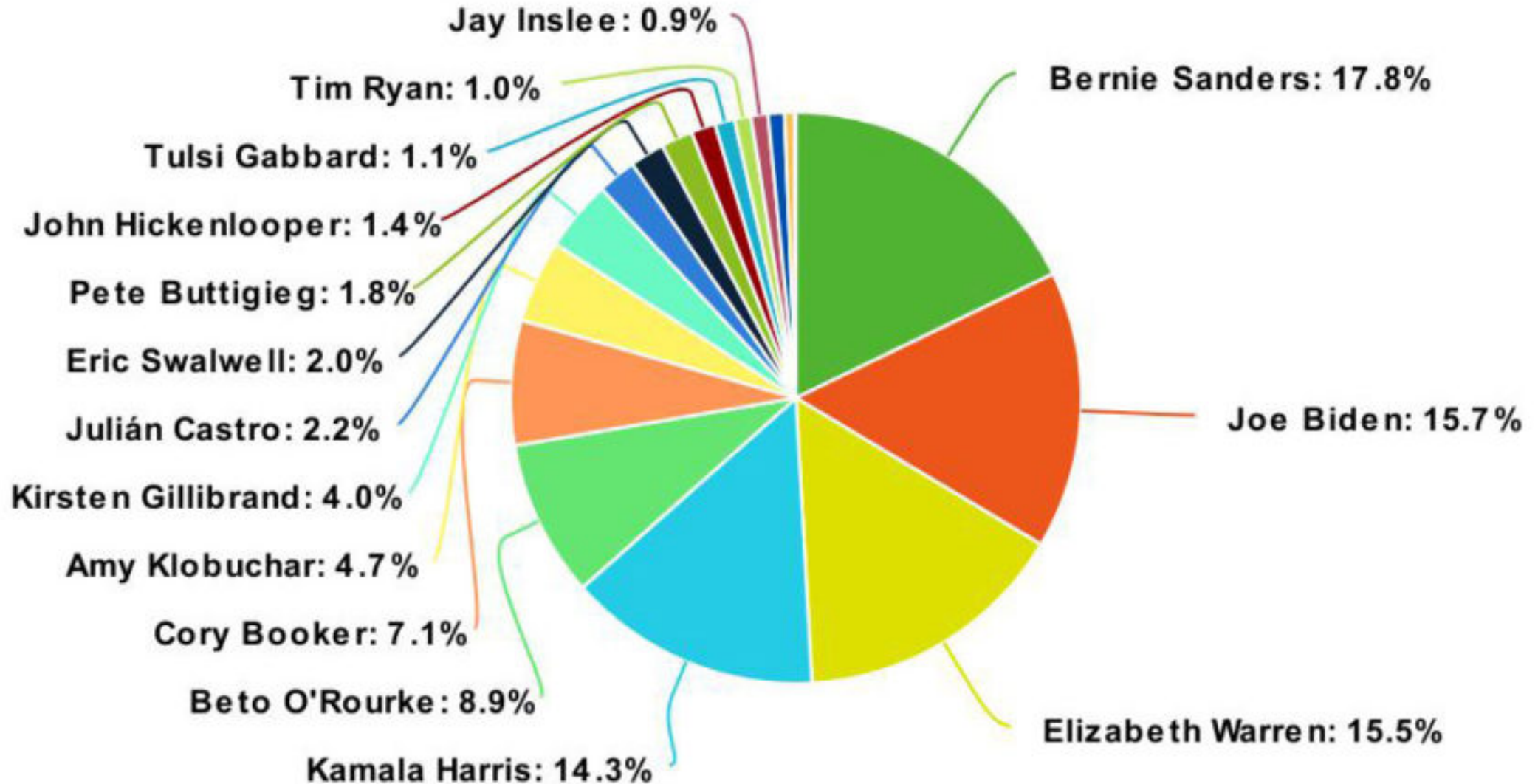
İletişim çalışmalarının neredeyse tamamında kullanılabilir

Metnin (görsel-söylemsel) bağlamı hakkında bilgi vermez

İçerik analizi özellikleri

Sistemli
Nesnel
genel

Hangi adaydan ne sıklıkla bahsedilmiş?



2020 Democratic Primary Candidates TV Mentions (1/1/19–4/11/19) and RCP Poll (3/14/19–4/7/19)

Candidate	TV Mentions	Percentage of Total	RCP Poll Average
Bernie Sanders	4,309	18	21
Joe Biden	3,799	16	31
Elizabeth Warren	3,748	16	6
Kamala Harris	3,464	14	9
Beto O'Rourke	2,144	9	9
Cory Booker	1,708	7	4
Amy Klobuchar	1,125	5	2
Kirsten Gillibrand	970	4	1
Julián Castro	532	2	1
Eric Swalwell	471	2	N/A
Pete Buttigieg	436	2	1
John Hickenlooper	332	1	0.8
Tulsi Gabbard	269	1	N/A
Tim Ryan	230	1	N/A

Haftalık Öğrenim Kazanımları

- Haberleri eleştirel teori üzerinden çözümlenmeler.
- Haberlerin kuramsal yaklaşımlarını ayırt eder.

Haftanın Özeti

Haber Çözümlerinde Eleştirel Yaklaşımlar

Soru ve Öneriler

Önerilen Haftalık Çalışmalar

Başvurulan Kaynaklar

Çiler Dursun, Haber Hakikat ve İktidar İlişkisi, Sözcü Yayınları
Çiler Dursun, TV Haberlerinde İdeoloji, İmge Kitabevi
Berke Vardar, Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü, ABC Yay.,
İstanbul, 1988

Ayşe inal, haberi okumak, timuçin yay., 1996

Ümit Atabek, Gülseren Şendur Atabek, Medya Metinlerini
Çözümllemek, Siyasal Yay., 2007

<https://fair.org/home/which-candidates-are-mentioned-most-often-on-tv-news/>

Bir Sonraki Ders Hakkında



Katılımınız için

Teşekkür ederiz.

www.gelisim.edu.tr

[f](#) gelisimedu [@igugelisim](#)